

Asia: VN/13501/2025

Lausuntopyyntö kuntien peruspalvelujen valtionosuuden 75 miljoonan euron vähennyksen kohdistamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Valtiovarainministeriö on pyytänyt lausuntoja kertaluonteisesti toteutettavasta 75 miljoonan euron säästöstä, joka hallituksen kehysriihessä esitettiin toteutettavaksi vähentämällä prosenttiperusteisesti noin 2 prosenttia kuntien peruspalvelujen valtionosuusrahoituksesta peruspalvelujen valtionosuuksien suhteessa. Esitys on kertaluonteinen ja koskee vuotta 2026.

Kangasalan kaupunki vastustaa esitettyä prosenttiperusteista vähennystä kuntien peruspalvelujen valtionosuuksiin. Esitys on ristiriidassa valtionosuuslain tavoitteiden kanssa, heikentäen kuntien taloudellista ennakoitavuutta ja vaarantaen yhdenvertaisen palvelujen järjestämisen. Valtionosuusleikkaus myös heikentäisi valtionosuusrahoituksen tasausvaikutusta. Kangasalan kaupungin valtionosuusrahoitus on heikentynyt noin 5 miljoonaa (yli 20 %) euroa kokonaisuutena hyvinvointialueuudistuksen jälkeen ja tällä suunnitellulla lisäleikkauksella olisi kaupungin tulorahoitukseen noin 0,5 miljoonan euron negatiivinen lisävaikutus.

Valtionosuuksien kokonaisuuteen kohdistuu jo tähän mennessä merkittävä määrä erilaisia vähennyksiä ja leikkauksia, eikä niitä tulisi enää tehdä lisää. Vaikka valtion asettamat uudet tehtävät sekä tehtävien ja velvoitteiden muutokset on valtion toimesta luvattu kompensoida täysimääräisesti, niin samanaikaisesti erilaiset leikkaukset vähentävät valtionosuuksien kokonaisuutta ja murentavat kuntien rahoituspohjaa lakisääteisten tehtävien hoitamiseksi.

Julkisen talouden alijäämän kattamiseen tarvitaan vaikeasta tilanteesta johtuen monia keinoja, mutta sopeuttamistoimien painopiste tulisi muuttaa kuntien lakisääteisten tehtävien vähentämiseen. Vaikka se osaltaan vähentäisikin kuntien valtionosuuksia, tulisi kunnille lisää harkinnanvaraisuutta resurssien kohdentamiseen tarkoituksenmukaisesti.

Lätti Petri
Kangasalan kaupunki